

KLUKA

GAZETA WYDAWANA PRZEZ TOWARZYSTWO MIŁOŚNIKÓW RYDUŁTÓW OD 1994 ROKU

Nr 470 / 15 luty 2025

w lutym numerze m.in.:

- 33. Finał WOŚP w Rydułtowach – Wspólne Granie dla Dzieci
- Podsumowanie roku 2024 i plany na 2025 – nasz wspólny rozwój w Rydułtowach
- Polsko-Szwajcarski Program Rozwoju Miast
- OSP Radoszowy - spotkanie ws budowy kanalizacji sanitarnej na ul. Radoszowskiej i ul. Bolesława Krzywoustego
- Wspaniałe przedstawienie przedszkolaków z Publicznego Przedszkola nr 4 w Rydułtowach
- Niezapomniana studniówka Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych w Rydułtowach
- Diabelscy jeźdźcy na Górnym Śląsku
- Co dalej z budynkami poszpitalnymi?
- Z życia miasta
- Sprawozdanie z działalności TMR-u w 2024 r.
- O zdrowiu i Wele byfyja
- Moje rozważania

ISSN 146-9271 miesięcznik 2,50 zł (w tym 8% VAT)
Rydułtowy i gminy powiatu wodzisławskiego oraz rybnickiego

9 770142 692715

33. Finał WOŚP w Rydułtowach – Wspólne Granie dla Dzieci

26 stycznia 2025 roku odbył się 33. Finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Rydułtowach. To wyjątkowe wydarzenie pełne emocji i radości po raz kolejny zgromadziło mieszkańców w sercu naszego miasta. Finał był szczególnie, ponieważ w tym roku pan Arkadiusz Gajda, szef rydułtowskiego Sztabu WOŚP #963, obchodził 10-lecie swojej działalności na rzecz tej szczytnej inicjatywy. Pan Arkadiusz podkreślał, że coroczne finały to efekt zaangażowania i ciężkiej pracy wielu wolontariuszy oraz przyjaciół. Panie Arku, życzymy kolejnych sukcesów!

Finał rozpoczął się o godzinie 15:00 w Rydułtowskim Centrum Kultury, gdzie odbyły się występy lokalnych artystów, szkół, przedszkoli oraz organizacji. Wśród atrakcji znalazły się koncerty, tańce, występy wokalne i teatralne. Gratulujemy wszystkim uczestnikom licytacji, a szczególne gratulacje składamy panu Mateuszowi Szwedzie, radnemu Miasta Rydułtowy, który wygrał licytację nocnego URBEXU na terenach byłego Szybu Leon III!

W trakcie wydarzenia mogliśmy podziwiać koncerty m.in. zespołu WOJT, występy wychowanków Ogniska Pracy Pozaszkolnej, a także zespołów Nonsens, Czwóreczki i Czelodka. Na scenie pojawiły się również przedszkolaki

i uczniowie rydułtowskich szkół. Zespół Bebiki oraz wychowankowie świetlicy Tacy Sami zaprezentowali swoje umiejętności, a uczennice ze Skalnej zorganizowały pokaz mody. Oprócz tego, na scenie wystąpiły Dżepetto Squad pod opieką Agnieszki Malinowskiej, a także uczniowie Szkoły Muzycznej im. Pawła Świętego w Rydułtowach. Na zakończenie wystąpili muzycy z zespołów Roots Soldiers i Coast Patrol.

Dzięki wspólnemu zaangażowaniu udało nam się zebrać imponującą kwotę – 64 839,53 zł, plus waluta obca. To wynik, który świadczy o wielkim sercu mieszkańców Rydułtów i ich chęci wsparcia szczytnej inicjatywy.

Dodatkowo, 24 stycznia o godzinie 17:00, w ramach 33. Finału WOŚP, odbył się turniej piłki nożnej, w którym wzięły udział drużyny Nauczycieli, Komendy Miejskiej Policji w Rydułtowach oraz Sztabu WOŚP #963. Rywalizacja była zacięta, a emocji nie brakowało!

Serdecznie dziękujemy wszystkim, którzy wzięli udział w tym wyjątkowym wydarzeniu i wspierali naszą akcję. Graliśmy dla onkologii i hematologii dziecięcej, ponieważ bezpieczeństwo i zdrowie dzieci są dla nas najważniejsze!

Podsumowanie roku 2024 i plany na 2025 – nasz wspólny rozwój w Rydułtowach

Zakończyliśmy rok 2024 – rok pełen wyzwań, ale i sukcesów, które na zawsze zapiszą się w historii Rydułtów. Dla naszego miasta był to czas zmian, które w wielu aspektach wykraczają poza dotychczasowe ramy. Byliśmy świadkami trudnych momentów, ale również wspólnie przeżywanymi radości i osiągnięć. Choć miniony rok nie należał do łatwych, pokazał, jak wielką siłę tkwi w naszej społeczności.

Wydarzenia, które nas poruszyły

Rok 2024 zapamiętamy także z powodu kilku dramatycznych wydarzeń, które nie tylko wstrząsnęły nami wszystkimi, ale także zmobilizowały do działania. W szczególności wrzesniowa powódź, która dotknęła mieszkańców ulicy Radoszowskiej i Gen. St. Maczka, była jednym z najtrudniejszych momentów. Wiele osób straciło dobytek, a domy zostały zalane. Niemniej jednak, dzięki wcześniejszym inwestycjom w infrastrukturę przeciwpowodziową, udało się ochronić przedsiębiorców z ulicy Ofiar Terroru. To pokazało nam wszystkim, jak kluczowe są inwestycje w ochronę przed żywiołami, które naprawę mogą pomóc w chwilach kryzysu.

Również wypadek w kopalni, który dotknął nas bezpośrednio, pozostanie w naszej pamięci na długo. Strata młodego górnika, mieszkańca Rydułtów, była ogromną tragedią. Jednak nie mniej poruszająca była historia ocalenia Dominika – górnika, który zdołał przeżyć w dramatycznych warunkach. Jego opowieść stała się symbolem nadziei i siły, która w tych trudnych chwilach zjednoczyła naszą społeczność. W grudniu kopalnia otrzymała nową szansę na dalsze funkcjonowanie, co daje nadzieję na przyszłość, nie tylko dla samych górników, ale także dla całego naszego miasta.

Rekordowe inwestycje i rozwój miasta

Mimo trudnych chwil, 2024 rok to także czas inwestycji, które zmieniają nasze miasto na lepsze. W Rydułtowach zakończyliśmy szereg projektów, które znacząco poprawiają jakość życia.

Nowa droga łącząca ul. Raciborską z ul. Gajową to jedno z najważniejszych przedsięwzięć, które odczuli już mieszkańcy. Pierwszy etap budowy, który zakończył się w tym roku, pochłonął blisko 5 mln zł, z czego część została dofinansowana z Funduszu Polski Ład. W przyszłości droga zyska dodatkową funkcjonalność dzięki budowie ścieżki pieszo-rowerowej oraz modernizacji infrastruktury.

W kontekście ochrony przed powodzią realizujemy

projekt budowy zbiorników retencyjnych, które miały kluczowe znaczenie podczas wrzesniowej powodzi. Dzięki zbiornikom przy ul. Ofiar Terroru i ul. F. Chopina miasto skutecznie ograniczyło skutki nawałnicy. Wartość tej inwestycji to ponad 19 mln zł, z czego 15 mln zł pochodzi z Polskiego Ładu.

Również przebudowa ul. Skalnej i jej połączenie z ul. Tetmajera poprawiły komunikację, szczególnie dla mieszkańców ulicy Skalnej. Ta inwestycja o wartości 3 mln zł to także duży krok ku lepszej dostępności dla pieszych i samochodów.

Szkoła Podstawowa nr 2 zyskała zmodernizowaną infrastrukturę, co poprawiło bezpieczeństwo uczniów, rodziców i pracowników szkoły. Koszt tej inwestycji to 2 mln zł, a także tu wsparcie z Polskiego Ładu okazało się kluczowe.

Centrum przesiadkowe przy ul. Ofiar Terroru to kolejna inwestycja, która ułatwi życie mieszkańcom. Zagospodarowanie terenu po wyburzonym dworcu PKP pochłonęło 3,5 mln zł, a środki na ten projekt pochodziły z funduszy norweskich. Z kolei w rejonie szybu Leon III powstała nowa droga, przystanek autobusowy i parkingi, które zmieniły oblicze tej okolicy. Koszt tej inwestycji wyniósł 7 mln zł.

Centrum obywatelskie przy ul. Ofiar Terroru 49 to kolejny projekt, który pokazuje, jak ważne jest tworzenie przestrzeni do życia i integracji. Adaptacja budynku kosztowała 800 tys. zł i została sfinansowana z funduszy norweskich.

Sukcesy i wyróżnienia

Jeden z największych sukcesów tego roku to awans Rydułtów na 139. miejsce w prestiżowym rankingu „Rzeczpospolitej” – przeskok z 561. pozycji to dowód na to, jak intensywnie pracujemy na poprawę wizerunku naszego miasta. Jest to wynik wspólnej pracy mieszkańców i władz miasta, którzy codziennie dążą do tego, by nasze miasto rozwijało się w sposób zrównoważony i przyjazny jego mieszkańcom.

Dodatkowo udało nam się rozwiązać wiele problemów, w tym związanych z likwidowaniem zaporowania hałdy Szarlota. Choć temat wciąż wymaga wielu działań, widoczna jest już znacząca poprawa oraz większa klarowność w podejmowanych krokach.

Spoleczność i współpraca międzynarodowa

Rok 2024 był także czasem zacieśniania więzi społecznych i międzynarodowych. Dzięki wydarzeniom kulturalnym i edukacyjnym, a także współpracy z partnerami z Norwegii i Ukrainy, udało nam się nawiązać głębszą wymianę doświadczeń, która nie tylko wzbogaciła naszą

społeczność, ale także pozwoliła na lepsze zrozumienie różnych kultur i tradycji.

Plany na 2025 rok

Patrząc na przyszłość, 2025 rok zapowiada się jeszcze bardziej dynamicznie. Został już przyjęty budżet miasta na kolejny rok, który przewiduje dochody w wysokości 152,7 mln zł, z czego 80% to dochody bieżące, a 20% majątkowe. Wydatki na inwestycje wyniosą 24% całkowitego budżetu, co oznacza, że Rydułtowy nadal stawiają na rozwój.

W planach na 2025 rok znajdują się kluczowe projekty, takie jak budowa nowych ścieżek pieszo-rowerowych i kolejny etap w budowie centrum przesiadkowego przy ul. Ofiar Terroru 91, a także realizacja projektów związanych z przystosowaniem terenów po szybie Leon III do rozwoju przedsiębiorczości. Prace związane z termomodernizacją budynków publicznych pozwolą zaś na obniżenie kosztów energii i poprawę komfortu użytkowania obiektów.

Nie zabraknie także projektów obywatelskich, takich jak warsztaty „Zrób to sam” oraz kontynuacja budowy wodnego placu zabaw, który cieszy się dużym zainteresowaniem wśród rodzin z dziećmi.

Podziękowania i zachęta do wspólnej pracy

2024 rok pokazał, że wspólna praca może przynieść ogromne efekty. Dziękuję wszystkim mieszkańcom Rydułtów za zaangażowanie, wsparcie i wytrwałość. Nasze miasto to nasza wspólna sprawa – tylko razem możemy osiągnąć jeszcze więcej.

Życzę Wam pomyślności i niech 2025 rok będzie czasem nowych wyzwań oraz wielu szans. Wspólnie stwórzmy lepszą przyszłość dla Rydułtów!

Z poważaniem,

Marcin Połomski

Burmistrz Miasta Rydułtowy

Polsko-Szwajcarski Program Rozwoju Miast

Miasto Rydułtowy składa projekt w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast – Inwestycje na przyszłość

W dniu 16 stycznia 2025 roku, Miasto Rydułtowy złożyło projekt o łącznej wartości dofinansowania wynoszącej

80.726.399 zł. Projekt ten jest częścią Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast, którego celem jest wsparcie rozwoju lokalnych społeczności oraz poprawa jakości życia mieszkańców. Złożony przez Rydułtowy wniosek obejmuje szeroki wachlarz działań mających na celu zrównoważony rozwój, poprawę infrastruktury, a także wzmocnienie przedsiębiorczości i lokalnej społeczności.

Nabór dwuetapowy i dalszy proces oceny projektów

W ramach naboru, który obejmuje 139 uprawnionych samorządów, Miasto Rydułtowy jest jednym z 119, które zdecydowały się na złożenie Wstępnej Propozycji Projektów. Proces naboru składa się z dwóch etapów. Na początku wnioski zostaną ocenione pod względem formalnym przez pracowników Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Projekty spełniające wymagania formalne przejdą do kolejnej, merytorycznej oceny, którą przeprowadzą zewnętrzni eksperci. Na podstawie tej oceny zostanie stworzona lista rankingowa, a miasta, które znajdują się na liście, otrzymają zaproszenie do złożenia Kompletnych Propozycji Projektów, które będą ostatecznymi wnioskami o dofinansowanie. Miasta będą miały około pięciu miesięcy na przygotowanie finalnych dokumentów.

Badania społeczne – głos mieszkańców w tworzeniu projektu

Przygotowanie Wstępnej Propozycji Projektu opierało się na szerokim zakresie badań społecznych, które miały na celu zrozumienie potrzeb i oczekiwań mieszkańców Rydułtów. W ramach tych działań przeprowadzono szereg ankiet i konsultacji społecznych wśród różnych grup społecznych.

Badania wśród młodzieży: Ankiety dotyczące planów edukacyjnych i zawodowych młodzieży wykazały, że choć młodsze pokolenie dobrze ocenia Rydułtowy jako miejsce do życia, to tylko niewielki odsetek młodych ludzi wiąże swoją przyszłość z miastem. Kluczowym czynnikiem wpływającym na decyzję o opuszczeniu miasta są perspektywy zawodowe i zarobki.

Badania wśród przedsiębiorców: Wśród 90 zaproszonych przedsiębiorców w mieście, 18 wzięło udział w ankietyzacji, wskazując na potrzebę wsparcia działań na rzecz rozwoju przedsiębiorczości, poprawy rynku pracy i dostępu do usług doradczych. Przedsiębiorcy zauważają także potencjał Rydułtów w zakresie tradycji, dziedzictwa i więzi rodzinnych.

Badania wśród liderów społecznych: W ankiecie wzięło udział 29 liderów społecznych, administracyjnych, gospodarczych i opiniotwórczych. Ich opinie na temat

atrakcyjności miasta były raczej pozytywne, choć wskazywali oni na konieczność poprawy dostępności usług doradczych i sytuacji na rynku pracy.

Konsultacje z mieszkańcami: Badania przeprowadzono także wśród mieszkańców Rydułtów, zorganizowano wycieczki rowerowe, biegi, spotkania z organizacjami pozarządowymi i seniorami. Dodatkowo, miasto udostępniło internetową wersję ankiety, którą wypełniło 243 mieszkańców, dając im możliwość wyrażenia opinii na temat planowanych przedsięwzięć.

Projekt "Haja i hyc – jak okiełznać żywioły w Rydułtowach" – kluczowe działania

Projekt złożony przez Rydułtowy w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast obejmuje 13 kluczowych działań, które będą realizowane przy współpracy z partnerami z innych miast i instytucji. Wśród najważniejszych działań znajdują się:

- Impuls dla przedsiębiorczości – otwarcie nowych terenów inwestycyjnych, co ma przyciągnąć nowych inwestorów oraz poprawić sytuację na rynku pracy.
- Rozwój przedsiębiorczości i zmniejszenie bezrobocia wśród młodzieży – działania mające na celu wsparcie lokalnych firm oraz tworzenie miejsc pracy dla młodych ludzi.
- Zrównoważona transformacja energetyczna – wdrażanie projektów związanych z odnawialnymi źródłami energii oraz poprawa efektywności energetycznej w mieście.

- Rozwój infrastruktury transportowej – poprawa dostępności komunikacji publicznej oraz likwidacja wykluczenia transportowego.
- Gospodarka wodna – budowa i modernizacja systemu kanalizacji oraz zarządzanie wodami deszczowymi.
- System ZERO WASTE – usprawnienie gospodarki odpadami, z naciskiem na zrównoważony rozwój i zmniejszenie negatywnego wpływu na środowisko.
- Poprawa cyberbezpieczeństwa – wdrażanie nowoczesnych technologii w celu zapewnienia bezpieczeństwa danych i informacji.
- Zielone Rydułtowy – tworzenie i utrzymanie przestrzeni zieleni miejskiej, co wpłynie na poprawę jakości życia mieszkańców.
- Rozwój usług społecznych – wzmocnienie działań na rzecz seniorów, osób niepełnosprawnych oraz innych grup społecznych wymagających wsparcia.

Podsumowanie

Złożenie projektu w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast to ważny krok w rozwoju Rydułtów. Miasto nie tylko stawia na rozwój gospodarczy, ale również na poprawę jakości życia swoich mieszkańców poprzez inwestycje w infrastrukturę, zrównoważoną energię, czy rozwój przestrzeni społecznych. Projekty takie jak „Haja i hyc – jak okiełznać żywioły w Rydułtowach” to odpowiedź na rzeczywiste potrzeby mieszkańców, które zostały zidentyfikowane dzięki szerokim konsultacjom społecznym. Teraz pozostaje czekać na dalszy przebieg procesu oceny wniosków i liczyć na pozytywną decyzję, która pozwoli na realizację tych ambitnych planów.

W rejonie hałdy Polska Grupa Górnicza S.A. zabudowała czujniki, które dokonują ciągłego pomiaru pyłów zawieszonych PM 10, PM 2,5, PM 1, temperatury, ciśnienia atmosferycznego, wilgotności oraz siły i kierunku wiatru. Wyniki pomiarów pyłu zawieszonego PM 10 i PM 2,5 zostały udostępnione na tablicy umieszczonej na budynku Urzędu Miasta. Pomiary wyświetlane są w czasie rzeczywistym i przesyłane z czujników zlokalizowanych w następujących punktach:

- a - brama od strony ul. Urbana,
- b - brama od strony ul. Gabriela Narutowicza,
- c - słup w rejonie hałdy od strony ul. Kazimierza Przerwy-Tetmajera,
- d - budynek nadszybia szybu Leon IV od ul. Kazimierza Przerwy-Tetmajera.

Poniżej mapa z zaznaczonymi punktami pomiarowymi. Aktualnie system monitoringu jest w fazie testów.

OSP Radoszowy - spotkanie ws budowy kanalizacji sanitarnej na ul. Radoszowskiej i ul. Bolesława Krzywoustego

Było to kolejne spotkanie wynikające z rozpoczętych prac projektowych realizowanych w formule "zaprojektuj i wybuduj", w ramach zadania "Budowa kanalizacji sanitarnej w gminach Gorzyce, Marklowice, Radlin, Rydułtowy i Wodzisław Śląski – etap II". Inwestorem przedsięwzięcia jest Międzygminny Związek Wodociągów i Kanalizacji.

Po trzech przetargach udało się uzyskać oferty mieszczące się w budżecie zadania. Łączny koszt inwestycji dla Rydułtów wynosi 13 055 323,32 zł, z czego 12 402 557,15 zł (95%) pochodzi z dofinansowania, a 652 766,17 zł (5%) to wkład własny miasta. Umowa z wykonawcą – firmą AQUA-System Sp. z o.o. z Bielska-Białej – została podpisana 6 listopada 2024 roku, a zakończenie robót planowane jest na 30 czerwca 2027 roku. W ramach inwestycji powstanie sieć kanalizacyjna o długości około 4,8 km, do której podłączonych zostanie blisko 99

budynków.

Prace będą realizowane w trzech etapach. Pierwszy z nich, zaplanowany do 31 października 2025 roku, obejmuje opracowanie dokumentacji projektowej oraz wykonanie co najmniej 20% wartości umowy. Do 30 czerwca 2026 roku wykonanych ma zostać minimum 50% zakresu robót, a zakończenie całości prac przewidziano na 30 czerwca 2027 roku. W ramach inwestycji kanalizacyjnej zostanie również wykonana nowa nawierzchnia ul. Krzywoustego na odcinku objętym realizacją zadania.

Za realizację projektu odpowiada Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z Wodzisławia Śląskiego, które pełni funkcję inwestora zastępczego. Beneficjentem środków finansowych jest Międzygminny Związek Wodociągów i Kanalizacji. Mieszkańcy zainteresowani szczegółami mogą uzyskać informacje osobiście w Jednostce Realizującej Projekt w PWiK Sp. z o.o. w Wodzisławiu Śląskim przy ul. Marklowickiej 15, telefonicznie pod numerem (32) 455 26 34, wew. 372, mailowo pod adresem jrp@pwik-wodzislaw.pl lub poprzez stronę internetową www.pwik-wodzislaw.pl.

Wspaniałe przedstawienie przedszkolaków z Publicznego Przedszkola nr 4 w Rydułtowach

Z ogromną radością przyjęliśmy zaproszenie od społeczności Publicznego Przedszkola nr 4 im. Jana Brzechwy w Rydułtowach na wyjątkowe przedstawienie pt. "Cyrk Magik". Przedszkolaki, wspierane przez swoich nauczycieli, zaprezentowały prawdziwy kunszt artystyczny, który zachwycił wszystkich zgromadzonych!

Serdeczne podziękowania kieruję do Pani Dyrektor oraz całego grona pedagogicznego i pracowników obsługi za organizację tego niezwykłego wydarzenia. Wasze zaangażowanie, pasja i serce wkładane w wychowanie najmłodszych zasługują na najwyższe uznanie.

Szczególne życzenia kieruję również do Babć i Dziadków, których święto obchodziliśmy w styczniu. Niech każdy dzień przynosi Wam uśmiech, radość i miłość od wnucząt.

Dziękuję za wspaniałą atmosferę i niezapomniane wrażenia!

Niezapomniana studniówka Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych w Rydułtowach

Co to była za noc! Maturzyści Zespołu Szkół Licealnych i Technicznych w Rydułtowach świętowali swój wyjątkowy bal studniówkowy w malowniczej sali w Piecach. To wydarzenie, które symbolicznie otwiera ostatnie sto dni przed maturą, było pełne radości, wzruszeń i niezapomnianych chwil.

Wieczór rozpoczął się tradycyjnie – dostojnym polonezem, który maturzyści zatańczyli w rytm klasycznej muzyki.

Uroczystego otwarcia studniówki dokonała dyrekcja szkoły, składając uczniom życzenia powodzenia na egzaminach i w dorosłym życiu. Nie zabrakło także podziękowań dla nauczycieli oraz rodziców, którzy przez lata wspierali młodzież w edukacji i rozwoju.

Po części oficjalnej rozpoczęła się zabawa pełna energii i doskonałej muzyki. DJ zadbał o różnorodne utwory, które porwały do tańca zarówno maturzystów, jak i nauczycieli. Eleganckie kreacje, wykwintne menu oraz niepowtarzalna atmosfera sprawiły, że ta noc na długo pozostanie w pamięci uczestników.

Studniówka to nie tylko bal, ale także moment, w którym młodzież symbolicznie żegna się ze szkolnymi latami i wkracza w nowy etap życia. Pełni emocji i nadziei na przyszłość, maturzyści z pewnością na długo zapamiętają ten wyjątkowy wieczór.

Życzymy wszystkim uczniom powodzenia na maturze i spełnienia marzeń w dorosłym życiu!

Diabelscy jeźdźcy na Górnym Śląsku

3 lutego 1620 roku, najprawdopodobniej we wczesnych godzinach porannych, w okolicach Siewierza granicę Śląska przekroczyli nigdy wcześniej niewidziani w tej części Europy jeźdźcy. To właśnie ich później nazwano Lisowczykami.

"Gdy takofych ludziof Hetman ze Polski fygnoł, Fnet go fszytki diobol na nas Ślonsk pszignoł."

Ten ludowy aforyzm powstał po pierwszym spotkaniu ze słynną Dziką Dywizją.

Lisowczycy – nazwa ta pochodzi od Aleksandra Lisowskiego, ich pierwszego dowódcy i współtwórcy – stanowili jedną z najbardziej niezwykłych formacji w historii wojen XVII wieku. Ukształtowali się na terenach Rosji podczas tzw. Smuty, kiedy to kraj ten pogrążony był w wojnie domowej, a polska szlachta wykorzystywała tę sytuację, walcząc dla każdego, kto oferował im odpowiednie wynagrodzenie.

Z czasem, już po śmierci Lisowskiego, oddział rozrósł się do formacji znanej jako Dziką Dywizją, która przyciągała nie tylko polską szlachtę, lecz także Kozaków, Tatarów, Rosjan i wielu innych najemników. Tworzyli oni organizacyjnie niezależne bractwo wojowników, żyjących z grabieży i najemnych usług wojskowych.

Styl walki i ekspansja na Europę

Lisowczycy nie przypominali żadnej innej jazdy zachodnioeuropejskiej – ich styl walki oraz ubiór stanowiły mieszankę wpływów kozackich, tatarskich i szlacheckich, przy czym wyróżniali się niebywałą brutalnością i skutecznością. Po powrocie z Rosji do Rzeczypospolitej w 1619 roku stali się plagą dla polskiej szlachty, której majątki bezlitośnie najeżdżali i łupili.

Nie mogąc sobie poradzić z ich bandyckimi praktykami, król Zygmunt III Waza z ulgą odesłał ich jako wsparcie dla cesarza Ferdynanda II w wojnie przeciwko powstańcom czeskim w trakcie wojny trzydziestoletniej.

Pierwsza wyprawa na Śląsk

Pierwsza zbrojna wyprawa Lisowczyków przeciwko Czechom odbyła się w listopadzie 1619 roku. Wówczas wtargnęli oni na Węgry (dzisiejszą Słowację), gdzie zajmowali się głównie rabunkiem. Po powrocie do Rzeczypospolitej, wbrew rozkazom króla, ponownie zaczęli grasować na ziemiach polskich.

Wieści o ich dzikich rajdach dotarły także na Śląsk, gdzie panował strach przed jeźdźcami plądrującymi i mordującymi bez litości. W obawie przed ich najazdem śląskie miasta zamykały bramy i przygotowywały się do obrony.

Jako pierwsze kontakt z Lisowczykami miały Tarnowskie Góry, gdzie mieszkańcy, zamiast podejmować negocjacje, woleli zamknąć bramy i dla ostrzeżenia oddać kilka strzałów z armat. Lisowczycy nie tracili czasu – ruszyli dalej, biwakując pomiędzy Tarnowskimi Górami a Bytomiem.

Jeszcze przed świtem dotarli do Pszczyny, gdzie znienacka

wpadli do miasta. Na początek wychłostali burmistrza i ciągnęli go za koniem kilka razy wokół rynku. Następnie splądrowali kramy, podpalili kilka domów i ruszyli w dalszą drogę, przemieszczając się z prędkością nawet 70 km dziennie, co było możliwe dzięki rezygnacji z taborów. W kolejnych dniach zdobyli i złupili Strumień oraz Skoczów, rozbijając po drodze oddziały czesko-morawskiej samoobrony, które próbowały ich powstrzymać.

Lisowczycy w Wiedniu i mit „Dzikiem Dywizji”

Po pięciu dniach rajdu przez Śląsk dotarli do Wiednia, by wziąć udział w słynnej bitwie pod Białą Górą (8 listopada 1620 roku). Ich okrucieństwo budziło grozę nawet wśród żołnierzy przywykłych do brutalności wojny trzydziestoletniej.

W liście biskupa poznańskiego Andrzeja Opańskiego czytamy:

„Szli łupiąc, paląc, ścinając, nikomu, nawet małym dzieciom, nie odpuszczając. A choć się im niektóre miasteczka poddały, tedy wiary nie strzymawszy, pobili, posiekli, wylupili.”

Lisowczycy nie zachowywali się jak tradycyjni najemnicy przestrzegający zasad wojny – ich działania przypominały raczej brutalne najazdy tatarskie.

Ostateczne starcia i kres działalności

Po pierwszym rajdzie Lisowczyków na Śląsku zaczęły pojawiać się kolejne grupy konnych rabusiów z Rzeczypospolitej. Niektóre rzeczywiście walczyły w ramach wojsk cesarskich, inne zaś przybywały wyłącznie w celach grabieżczych.

W kwietniu 1620 roku w okolicach Namysłowa doszło do starcia, w którym siły Ślązaków i Morawian pokonały i rozbiły oddział Lisowczyków dowodzony przez Stefana Ligezę z Sandomierskiego. 21 schwytanych rabusiów, pochodzących z Wielkopolski, Małopolski, Litwy i Rusi, uznano za największych zbrodniarzy i powieszono w maju 1620 roku we Wrocławiu.

W maju tego samego roku, w okolicach Legnicy, kolejny 600-osobowy oddział Lisowczyków został zniszczony, a większość jego członków stracono.

Niestety, w ramach wojsk cesarskich Lisowczycy ponownie pojawili się na Śląsku, tym razem w rejonie Grodkowa, Ziębic, Strzelina i Koźła, gdzie dokonali kolejnych zniszczeń.

Pamięć o diabelskich jeźdźcach

W kolejnych latach wojny trzydziestoletniej na Śląsku wielokrotnie pojawiały się oddziały konnych rabusiów z Polski – niektóre faktycznie walczyły za cesarza, inne jedynie grabiły i mordowały. W 1633 roku Pszczyna ponownie została splądrowana przez dzikich jeźdźców zza Wisły.

Lisowczycy nie posiadali taborów – żyli z tego, co zdołali zrabować, co oznaczało nieustanne grabieże i podpalenia mijanych wsi i miasteczek.

Podczas pierwszego najazdu Lisowczyków na Śląsk w 1620 roku naliczono około 60 spalonych i złupionych osad i dworów. Nic więc dziwnego, że dla mieszkańców tych terenów jawili się jako jeźdźcy rodem z piekła.

Co dalej z budynkami poszpitalnymi?

Szpital w Rydułtowach został zbudowany na zlecenie Spółki Brackiej w 1898 roku. Od tego czasu stał się ważnym punktem życia każdego mieszkańca naszego miasta. To tutaj szukaliśmy pomocy w czasie choroby, tu rodziły się nasze dzieci. Był naszą dumą. Nic więc dziwnego, że losy tego miejsca wzbudzają tyle emocji wśród Rydułtówian.

Aby dowiedzieć się, jak mają się sprawy związane z zagospodarowaniem obiektów byłego szpitala, postanowiliśmy zasięgnąć informacji u radnego powiatowego Arkadiusza Skowrona, który przekazał poniższą informację podczas sesji Rady Miasta Rydułtowy w dniu 23 stycznia 2025 roku.

Zagospodarowanie terenów poszpitalnych jest dla obecnego Zarządu oraz całej Rady Powiatu dużym wyzwaniem, ale także celem. Chcemy przywrócić świetność tego miejsca. Mamy wiele pomysłów, a nasze działania są prowadzone wielotorowo, aby w razie potrzeby mieć alternatywne rozwiązania, gdyby któryś z planów nie mógł być zrealizowany. W głównej mierze szukamy najemców poszczególnych nieruchomości, koncentrując się na branży medycznej i farmaceutycznej. Mamy także propozycję utworzenia własnych jednostek, co zależy oczywiście od pozyskanych środków finansowych. Sprawdzamy nawet mniej prawdopodobne scenariusze. Pomysły, które mamy, pochodzą zarówno od mieszkańców, jak i z analizy potencjalnych źródeł finansowania. Wszyscy zdajemy sobie sprawę, że musimy zmierzyć się z olbrzymim wydatkiem. Oto, co możemy

powiedzieć na 100% na dzień dzisiejszy:

Obecnie trwają rozmowy z potencjalnym dzierżawcą budynku dawnego oddziału pediatrycznego. Jest to firma lekarska z tradycjami. Po wielu rozmowach, przedstawieniu naszych zasobów i przejściu całej procedury administracyjnej, która trwała niestety dłużej, niż się spodziewaliśmy, właściciele firmy medycznej złożyli ofertę dzierżawy. Dziś Pan Dyrektor szpitala negocjuje ostatnie szczegóły umowy i czekamy na oficjalną wiadomość, że umowa została podpisana. Gdy to nastąpi, na pewno podzielimy się tą wiadomością z mieszkańcami. Mamy również nadzieję, że nowy dzierżawca ogłosi wówczas swoje plany dotyczące działalności medycznej, jakiej mogą oczekiwać mieszkańcy.

W odniesieniu do kolejnego budynku, Dyrektor Szpitala Powiatowego w Wodzisławiu Śląskim w listopadzie 2024 roku złożył wniosek o dofinansowanie projektu w ramach Krajowego Programu Odbudowy na kwotę około 24 mln zł. Ewentualna przyznana dotacja w wysokości około 19 mln zł netto pozwoliłaby na remont oraz przystosowanie Pawilonu Głównego pod oddział opieki długoterminowej. Wygrana w tym konkursie (otrzymaliśmy pozytywną opinię do programu) pozwoliłaby nie tylko zadbać o najpiękniejszy zabytkowy obiekt, czyli pałacyk, ale także uruchomić działalność, na którą wszyscy czekamy. Niestety, wszystko zależy od wyniku tego konkursu oraz uzyskania kontraktu z NFZ na finansowanie usługi.

W ostatnim czasie przygotowano również projekt rewitalizacji kolejnego budynku – internatu. Zarząd postanowił przeznaczyć ten obiekt na usługi opiekuńcze, zgłaszając go do dużego programu Miasta Rydułtowy (współpraca Rydułtów i Powiatu Wodzisławskiego) w ramach Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast. Pierwszy wniosek został już złożony, a kwota wnioskowanej dotacji na rewitalizację budynku i jego wyposażenie to 8 mln zł.

To plany na dziś. Są precyzyjne, daleko posunięte i w sporej mierze realne. Ich powodzenie zależy od rozstrzygnięć konkursów, na które czekamy z niecierpliwością i dużym niepokojem. Przygotowanie do tego momentu kosztowało nas wiele pracy i czasu. Czas, niestety, nie jest naszym sprzymierzeńcem. Budynki marnieją, a mieszkańcy się niecierpliwiają. Mimo to, nie zniechęcamy się. Dalej analizujemy możliwości, sprawdzamy dodatkowe pomysły i jesteśmy wdzięczni wszystkim, którzy w nas wierzą i nas wspierają. Życzymy sobie wszyscy, aby rozstrzygnięcia konkursów były po naszej myśli.

Rozmawiali

Henryk Machnik i Joanna Rusok

Z życia miasta

- Niewątpliwie duży aplauz u wielu Rydułtowików uzyskał radny Miliczek swoimi emocjonalnymi wystąpieniami na temat rydułtowskich obiektów szpitalnych. Niestety, na bazie istniejących od ponad 100 lat obiektów nie da się uruchomić powtórnie szpitala – to absurd. Obiekty te będą miały inne przeznaczenie i użytkowanie. Natomiast nie dziwię się jego oburzeniu, że nie za bardzo dbano o zabezpieczenie najstarszych budynków po ich opuszczeniu. Niestety, pandemia przeszkodziła i zniszczyła pierwotne plany remontu oraz zagospodarowania pierwszych dwóch obiektów na opiekę senioralną. Teraz są konkretne plany, wnioski o dofinansowania i to, co robi w tym zakresie członek Zarządu Powiatu Arkadiusz Skowron, należy wspierać! Przypominanie cały czas historii szpitala jest dobre, ale czy to ratuje obiekty naszego byłego szpitala?
- Niektórzy Radni sugerują, że w "Kluce" nie piszemy tekstów atakujących Dyрекcję Szpitala i Zarząd Powiatu, bo „wam nie wypada, bo dostaliście za darmo siedzibę w administracji byłego szpitala”. Otóż informuję, że nasz czynsz od początku wynosi 500 zł miesięcznie i obowiązuje umowa, że TMR obsługuje i dba o "Szpitalne Izby Pamięci", a czynsz pokrywamy ze składek członkowskich oraz wpłat na TMR. Jak widać, podajemy tylko rzetelne informacje, a nie plotki!
- By uświadomić niektórym, jakie działania podejmowało nasze TMR w roku ubiegłym i zachęcić tymi przykładami do udziału w podobnych przedsięwzięciach przez wstąpienie do TMR, publikujemy poniższe zestawienie działań programowych za rok 2024.

Sprawozdanie z działalności TMR-u w 2024 r.

- 13 lutego – Wieczór wspomnień „Ku pamięci osób zasłużonych dla miasta i TMR-u” – RCK Feniks, 54 osoby, w ramach dotacji UM.
- 10 marca – Współorganizacja Dnia Kobiet w Brzeziu, 34 osoby, TMR środki własne.
- 10 kwietnia – Biesiada TMR-u w Mimozie, z udziałem zespołów regionalnych: Rzuchowianki, Łan, Kokoszyczanki, Kliki Machnika, 74 osoby, środki własne.

- 13 kwietnia – Odwiedziny członków TMR-u (12 osób) na grobach osób zasłużonych dla miasta i TMR-u, znicze, środki własne.
- 3 maja – Koncert na Machnikowcu, w ramach dotacji, udział 63 osoby.
- 15 maja – Koncert „Kliki Machnika” w restauracji „Pradziad” dla 400 emerytów górniczych, środki własne.
- 18 maja – Wycieczka regionalna do Ustronia połączona z prelekcją i konkursami na tematy zagrożeń uzależnieniem, 42 osoby, dotacja + środki własne.
- 18 czerwca – Koncert na Machnikowcu z prelekcją i konkursami na tematy zagrożeń uzależnieniem, 71 osób, dotacja + sponsoring (B).
- 23 lipca – Wycieczka regionalna do Zagłębia (Będzin, Sosnowiec, Dąbrowa Górnicza) w ramach projektu, z prelekcją na tematy uzależnień, 48 osób, dotacja + środki własne.
- 9 sierpnia – Koncert „Kliki” na rynku miasta, środki własne + sponsoring (M.B.), 84 osoby.
- 12 września i 17 września – Nagrania TVP 3 o Rydułtowach i TMR oraz udział w programie „A kto nam zabroni?” – 3. edycja, udział 24 osoby, środki własne + sponsoring – transport (B).
- 4 października – Biesiada TMR-u w Mimozie z udziałem Z-cy Burmistrza Marioli Bolisęgi, która uczestniczyła we wręczeniu statuetki Rydułtowika Roku kol. Alicji Pawełek, 72 osoby, środki własne.
- 8 listopada – Organizacja koncertu z okazji Święta Niepodległości (częściowo dotacja UM) + środki własne + sponsoring (poczęstunek), udział 248 osób.
- 5 grudnia – Biesiada barbórkowa dla członków TMR-u, byłych górników w Klubie Emeryta SITG, 32 osoby, środki własne.
- 12 wydań gazety "Kluca" – działalność społeczna redaktorów.

20 koncertów „Kliki Machnika” w ościennych gminach:

- 10/01 – Syrynia,
- 21/02 – Brzezie,
- 29/03 – Pszów,
- 21/04 – Grabówka,
- 26/04 – Syrynia,
- 15/05 – Rogów,
- 24/05 – Orzesze,
- 8/06 – Brzezie (Einherdorf),
- 22/06 – Łańce,
- 28/06 – Olza,
- 21/07 – Szczyrbice,
- 9/08 – Kobyła,
- 1/09 – Kokoszyce,
- 28/09 – Czernica,
- 13/10 – Grabówka,
- 26/10 – Syrynia,
- 11/11 – Łańce,
- 15/11 – Kobyła,
- 8/12 – Pszów.

Dofinansowanie – dojazdy na 6 koncertów (3 samochody x 25 zł).

Z obydwu projektów: z kultury i zwalczania zagrożenia uzależnieniem opłacono muzyków (akordeonistę i gitarzystę) przez 10 miesięcy, zaś przez 2 miesiące ze środków własnych.

W siedzibie TMR-u zorganizowano:

- 10 spotkań towarzyskich dla członków TMR-u,
- 12 spotkań członków Zarządu,
- 2 spotkania Komisji Rewizyjnej,
- 6 spotkań członków redakcji,
- 3 spotkania grup kolekcjonerskich,
- 2 nagrania z Telewizją TVP 3,
- 2 spotkania kobiet (8 osób i 12 osób).
- W każdy wtorek próby zespołu Klika Machnika.

W siedzibie TMR-u dyżur codziennie od godz. 9:00 do 13:00, w czwartki od godz. 16:00, z możliwością zwiedzania wystaw tematycznych oraz "Szpitalnych Izb Pamięci".

Przygotowano i wysłano stanowiska Zarządu TMR do:

- Posłów w sprawie zagrożenia istnieniu Orkiestr Górniczych,
- Do Rady Powiatu w sprawie zagospodarowania obiektów szpitalnych,
- Do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w sprawie możliwości zwiększenia wykorzystania wód kopalni Rydułtowy,
- Pismo do Kopalni w sprawie zagrożenia wyziewami z hałdy.

Po skorygowaniu:

Alicja Pawełek, Henryk Machnik

O zdrowiu

Co pyli w lutym?

Nawet zimą alergicy nie są wolni od objawów alergii. Zimą osoby uczulone na pyłki drzew czy traw mogą nieco odetchnąć. Jednak ze względu na ocieplenie klimatu sezon pylenia roślin rozpoczyna się coraz wcześniej i trwa coraz dłużej. Rośliny budzą się do życia jeszcze zanim nadejdzie wiosna. Zastanawiasz się, co teraz pyli?

Co pyli w lutym 2025? Sprawdź najczęstsze alergeny i aktualny kalendarz pylenia

Zima to czas, gdy alergicy uczuleni na pyłki traw, drzew,

kwiatów czy zbóż mogą trochę odpocząć od uciążliwych objawów. W tym czasie natomiast cierpią bardziej osoby uczulone na roztocza kurzu domowego czy sierść zwierząt. Są to alergie całoroczne, które jednak zwykle nasilają się w sezonie zimowym ze względu na okres grzewczy i związane z nim częstsze przebywanie w ogrzewanych, zamkniętych pomieszczeniach, gdzie panuje suche powietrze.

Jednak ze względu na ocieplenie klimatu i coraz cieplejsze zimy przyspiesza także vegetacja roślin i ich pylenie, które rozpoczyna się już wraz z początkiem roku, gdy rośliny budzą się do życia po krótkiej i łagodnej zimie.

Co pyli w lutym 2025?

Leszczyna – sezon jej pylenia rozpoczął się pod koniec stycznia. Przez cały luty oraz marzec stężenie pyłków leszczyny w Polsce będzie średnie. Zacznie ono spadać na początku kwietnia i będzie wtedy niskie.

Olcha (olsza) – w lutym rozpoczyna pylenie olcha. Stężenie jej pyłków w powietrzu na początku miesiąca jest średnie, a w kolejnych tygodniach lutego wzrasta do wysokiego i utrzymuje się na tym poziomie przez cały marzec. Natomiast na początku kwietnia jest już niskie i zanika.

Po czym poznać, że ma się alergię? Objawy alergii na pyłki w lutym

Objawy alergii na pyłki w lutym można pomylić z symptomami przeziębienia. Niektóre z nich występują bowiem w przypadku obu dolegliwości, a zimą częściej spodziewamy się wystąpienia infekcji niż alergii. Jednak już w lutym możesz doświadczyć silnych objawów alergii na pyłki roślin. Jak odróżnić infekcję od uczulenia?

Alergia to nieprawidłowa reakcja układu odpornościowego na alergen, którym w tym przypadku są pyłki roślin. Pyłki to mikroskopijne zarodniki roślin, które dostają się do organizmu człowieka drogą wziewną (tak jak większość patogenów). Układ immunologiczny utożsamia je z zagrażającymi mu wirusami czy bakteriami i zwalcza, dlatego reakcją organizmu alergika na pyłki są objawy podobne do objawów przeziębienia.

Objawy alergii na pyłki roślin to przede wszystkim:

częste kichanie,
cieknący, wodnisty katar,
zatłokany nos,
suchy kaszel,
swędzenie nosa i gardła,
zapalenie spojówek z towarzyszącym swędzeniem,
łzawieniem i zaczerwienieniem oczu,
duszności,
świąd skóry,
ból głowy,

zmęczenie i rozbicie.

Jak radzić sobie z alergią na pyłki zimą? To pomoże złagodzić objawy uczulenia

Najlepszym sposobem na uniknięcie alergii na pyłki jest unikanie samych pyłków, które ją wywołują. Jednak dla większości z nas jest to niemożliwe, ponieważ nawet gdybyśmy zamknęli się w domu na czas pylenia roślin, to i tak nie udałoby się nam zupełnie uniknąć styczności z alergenem. Można jednak zmniejszyć występowanie objawów alergicznych za pomocą tych sposobów:

Sledź kalendarz pylenia roślin – dzięki temu będziesz wiedzieć, kiedy występuje najwyższe stężenie uczulających cię pyłków.

W ciepłe, suche i bezwietrzne dni unikaj wychodzenia na świeże powietrze – w tym czasie stężenie pyłków w powietrzu jest najwyższe.

Spaceruj i wietrz mieszkanie po deszczu lub w nocy – deszcz oczyszcza powietrze z pyłków i nawilża je, dlatego deszczowa pogoda to ulga dla alergików. Natomiast w nocy występuje najniższe stężenie pyłków w powietrzu. Używaj oczyszczaczy i nawilżaczy powietrza – w okresie intensywnego pylenia uczulających cię roślin urządzenie to pozwoli na oczyszczenie powietrza z pyłków dostających się do domu. Nawilżanie powietrza w pomieszczeniu ułatwi także zregenerowanie podrażnionych przez pyłki śluzówek oczu i nosa.

Noś okulary przeciwsłoneczne – promienie słoneczne mogą podrażniać oczy i nasilać objawy zapalenia spojówek, które często towarzyszą alergii na pyłki.

<https://stronazdrowia.pl/co-pyli-w-lutym-nawet-zima-alergiczy-nie-sa-wolni-od-objawow-alergii-sprawdz-kalendarz-pylenia-na-luty-2025/ar/c14p2-27235491>

Wele byfyja

Karnawałowe menu

Karnawałowe przekąski: **koperty z ciasta francuskiego**

Koperty z farszem wytrawnym lub słodkim to przepisy na karnawał, które cieszą się ogromną popularnością. Gotowe ciasto francuskie wystarczy nadziać, posmarować jajkiem oraz upiec.

Składniki:

- 1 opakowanie ciasta francuskiego
- pół żółtej papryki
- 1 pierś z kurczaka
- kilka pieczarek
- kilka pomidorków koktajlowych
- pół cukinii

- jajko
- sól, pieprz
- sezam
- 3 łyżki oleju

Sposób przygotowania:

1. Pierś kurczaka pokrój w kostkę, przypraw solą i pieprzem, a następnie obsmaż na oleju.
2. Cukinię pokrój w kostkę, dodaj na patelnię i smaź, aż zmięknie.
3. Pieczarki pokrój w plasterki, dodaj do kurczaka i cukinii, smaź jeszcze przez kilka minut.
4. Ciasto francuskie rozwiń i pokrój na kwadraty o boku około 10 cm.
5. Na każdy kwadrat nałóż farsz, na wierzchu ułóż pokrojoną paprykę i pomidorki.
6. Końce ciasta zawiń do góry (możesz je skleić naprzemiennie). Posmaruj rozkłóconym jajkiem i posyp sezamem.
7. Koperty ułóż na blasze wyłożonej papierem do pieczenia i piecz w temperaturze 200°C przez około 20 minut (do zrumienienia).

Roladki z szynki - przepis na przekąskę w 5 minut

Roladki z szynki to jedna z najczęściej przyrządzanych przekąsek na imprezy. Roladki z szynki z białym serem i suszonymi pomidorami, związane cienkim szczypiorkiem, to szybka i smaczna propozycja.

Składniki:

- 200 g sera białego
- 2 łyżki majonezu
- 3 ząbki czosnku
- 10 plasterków szynki
- 5 suszonych pomidorów
- 20 dużych listków bazylii
- 1/2 pęczka cienkiego szczypiorku
- sól, pieprz

Sposób przygotowania:

1. Ser biały roznieć widelcem, a następnie wymieszaj z majonezem, drobno posiekany czosnkiem, solą i pieprzem do smaku.
2. Suszone pomidory pokrój w drobną kostkę, a listki bazylii posiekaj na mniejsze kawałki.
3. Wymieszaj ser z pomidorami i bazylią.
4. Na każdym plasterku szynki nałóż porcję farszu i zwiń w roladkę.
5. Każdą roladkę zwiąż cienkim szczypiorkiem, tworząc elegancki dodatek do każdej przekąski.

<https://polki.pl/przepisy/ksiazki-kucharskie,przepisy-na-karnawal-62-przepisy,10041739,artykul.html>

Moje rozważania

Mieliśmy styczniową wiosnę, a luty zapowiada się podobnie, co oznacza, że utrwalają się niebezpieczne zmiany klimatyczne, którym ludzkość nie potrafi zapobiec, bo liczą się tylko bieżąca polityka i interesy największych krajów. Nie wiem, ile jeszcze domów w naszym mieście ogrzewanych jest starymi piecami. Zapewne wiele, ponieważ jakość powietrza niewiele się zmieniła. Nie widać także znaczącej zmiany w podejściu mieszkańców do czystości przy swoich posesjach, ani do czystości na drogach. Widać to zwłaszcza na poboczach, mimo że nie brakuje koszy na śmieci. Szokują wszędobylskie psie odchody – co na to ich właściciele? Czystość miasta to obraz nas samych, mieszkańców! Obowiązek dbania o porządek nie spoczywa tylko na ZGK. Nie odniosę się tym razem do wystąpienia radnego Miliczka, bo o problemie zagospodarowania obiektów szpitalnych mamy odrębny artykuł w „Kluce”. Chciałbym jednak w końcu dowiedzieć się, co nasi radni tak naprawdę popierają! Mimo kalendarzowej zimy w mieście odbyło się wiele interesujących wydarzeń i koncertów organizowanych przez szkoły, Szkołę Muzyczną oraz RCK. Przedszkola, z okazji świąt, Dnia Babci i Dziadka, organizowały liczne wydarzenia, a także zabawy taneczne, 100-dniówki czy uroczystości jubileuszowe. Warto też wspomnieć o „Spotkaniu Noworocznym z tańcami” w Villi, zorganizowanym pod kierunkiem prezes Alicji Kołodziej, a także o koncertach Kliki w Czernicy i Niedobczycach. Wielkim śląskim hitem był spektakl telewizyjny „Mianujom mie Hanka”. Kto go oglądał, ten wie, jak wzruszający był to obraz przedstawiający tragiczny los śląskich rodzin od I Wojny Światowej. To historia, która ma swoje „odbicie” w dzisiejszych czasach, w kontekście działań elit polskich (PiS, Prezydent), które nie uznają prawa Ślązaków do własnej tożsamości, w tym do używania własnego języka. Niewątpliwie musimy wyrazić nasze stanowisko w najbliższym głosowaniu, wspierając racjonalnego kandydata, który popiera „śląski punkt widzenia” – czyli Rafała Trzaskowskiego, którego żona pochodzi z Rybnika. Cieszy, że MZWIK w Wodzisławiu planuje rozbudowę sieci kanalizacyjnych w obrębie Radoszów, a spotkanie zorganizowane przez radnego M. Pierchałę pokazuje, że projekt spotyka się z akceptacją mieszkańców. Ciekawe, czy dotyczy to także kilku posesji na granicy z Niewiadomiem, które wciąż nie

mają dostępu do kanalizacji sanitarnej. Organizacje społeczne w naszym mieście są rozczarowane niskim dofinansowaniem do swoich projektów, choć rozumiemy trudną sytuację finansową miasta. Musimy jednak jako przetrwać ten rok. Byłoby wspaniale, gdyby firmy, które dobrze prosperują w naszym mieście, zechciały wesprzeć finansowo niektóre z przedsięwzięć naszych organizacji społecznych, zwłaszcza tych promujących aktywność i racjonalne zmiany. Jako emerytowany górnik jestem zasmucony kolejnymi śmiertelnymi wypadkami w naszych kopalniach, niesprawiedliwymi opiniami na temat górnictwa i górników, a także niezrozumiałymi działaniami związków zawodowych. Przykład udanej organizacji „Parady Trzech Króli” pokazuje, że warto raz w roku zorganizować wydarzenie, w którym wszystkie organizacje, kluby, a nawet firmy i instytucje, będą mogły się radośnie zaprezentować – jak to miało miejsce w przeszłości, np. 1 maja. Namawiam do przemyślenia tej inicjatywy.

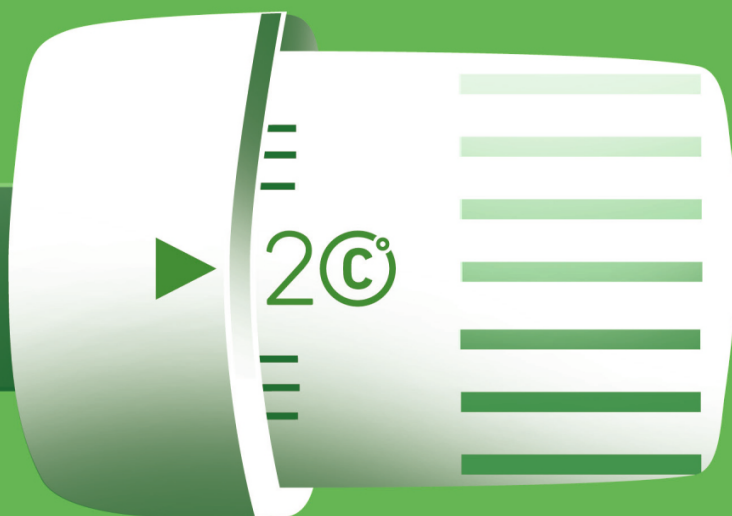
H. Machnik

Miłe i sympatyczne spotkanie przy kawie, ciastku i lampce wina w gronie przyjaciół. Były rozmowy, żarty, a także śpiew. Aż szkoda było się rozstać. Do zobaczenia za miesiąc!

**Składamy najserdeczniejsze
życzenia urodzinowe
lutowym solenizantom!!!
A są to:**

**Henryk Wojtaszek, Katarzyna Kabut,
Anna Urbańczyk, Joanna Rusok,
Jan Jargoń, Dorota Rak,
Eryka Sosna**

Zmieniamy ciepło na dobre

Wszyscy chcemy, by ciepło, z którego korzystamy, pozytywnie wpływało na jakość powietrza w miastach i zasoby naszej planety. Przedsiębiorstwa ciepłownicze inwestują w transformację, tak by do 2050 roku całe dostarczane ciepło było bezemisyjne. Zanim zmieni się technologia, warto już teraz zmienić nawyki i sposób, w jaki ogrzewamy swoje domy. Zadbajmy o nasz komfort, wpuszczając do mieszkania ciepło, które dotychczas się marnowało. Ograniczmy też temperaturę do 20 stopni korzystnych dla zdrowia.

Pobierz poradnik i przekonaj się, jakie to proste.

www.20stopni.pl

**Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej
Rydułtowy, ul. Tetmajera 150
tel. 32 72 94 068, 32 72 94 933**

**Poradnie lekarskie prowadzone w ramach
podpisanych kontraktów z NFZ**

Lekarza POZ, Ginekologiczno-położnicza, Dermatologiczna,
Okulistyczna, Laryngologiczna, Leczenia bólu, Neurologiczna,
Urazowo-ortopedyczna, Leczenia uzależnień,
Medycyny paliatywnej, Hospicjum domowe

**Poradnie lekarskie prowadzone w ramach
usług komercyjnych (odpłatnych)**
Alergologiczna dla dzieci, Medycyny pracy

*„Stara Palmiarnia Mimoza” to miejsce, w którym
zadbamy o to, aby Państwa wyjątkowa uroczystość na
zawsze zapisała się w pamięci obecnych na niej osób.*

*Całkowicie odrestaurowany dziś obiekt, sięgający swoją
historią lat 60tych, od zawsze był kulturalnym centrum
dzielnicy Rybnik-Niedobczyce.*

*Dawna „Kawiarnia Mimoza” mieściła w sobie przepiękną
oranżerię - palmiarnię, do której historii nawiązaliśmy po
renowacji. Organizujemy przyjęcia okolicznościowe,
wigilijki, komunie, wesela, spotkania biznesowe.*

Zapraszamy serdecznie!

Adres:
ul. Józefa Rymera 44,
44-270 Rybnik-Niedobczyce

kontakt: +48 663 937 487

www.starapalmiarnia.pl

**Gabinety Specjalistyczne
na ul. Strzelców Bytomskich 9
w Rydułtowach
służą pomocą tel. +48 691 101 688**

Wizyty prywatne:
Chirurgia, Dermatologia
Urologia, Reumatologia
USG, Doppler, Radiologia
Kosmetologia
Trychologia, Podologia
Poradnia dietetyczna DIETIKON

Wydawca: Towarzystwo Miłośników Rydułtów, Rydułtowy, ul. Plebiscytowa 47, tel. +48 515 828 453; Kolegium Redakcyjne (tel. +48 514 430 689, +48 510 791 300); Red. Nacz. Joanna Rusok, Z-ca Red. Nacz. M. Stebel, Sekretarz: W. E. Jankowska, członkowie: H. Machnik, S. Brzęczek, J. Majer, J. Oleś, A. Kołodziej, Ł. Majer, E. Wierzbińska-Kłoska, e-mail: kluka.tmr@interia.pl; nasza strona: www.tmrzydultowy.pl; Redaktor wydania: Joanna Rusok, komputerowy skład gazety: M. Połomski
Zdjęcia na zlecenie TMR wykonują: FOTO BARON Rydułtowy, FOTO SYCHA Rydułtowy,
fotoreporterzy: Bernadeta Ośliży, Damian Bizoń, Roman Gunia, Monika Marszolik Druk gazety: MZ Druk Radlin